

Nacionalni park Đerdap

- Nacionalni park Đerdap formiran je 1974 god., a proglašenje NP izvršeno je **1983 god.**
- NP obuhvata opštine **Kladovo i Majdanpek.**
- NP Đerdap, **najveći je NP u Srbiji**, i zahvata površinu **od 63.500ha.**
- Osnovne vrednosti parka su:
  1. veliko bogatstvo flore, 35 reliktnih vrsta
  2. veliko bogatstvo faune,
  3. raznovrsnost geomorfoloških oblika,
  4. Đerdapsko jezero, najveće veštačko jezero u Srbiji.

Turističko-geografski položaj

- Đerdap se nalazi u **severoistočnoj Srbiji**.
- Magistralni put Beograd - Požarevac - Veliko Gradište- Donji Milanovac-Kladovo, naziva se “**Đerdapska magistrala**”.
- NP ima međunarodni značaj jer povezuje našu zemlju sa **Rumunijom**.
- Đerdapsko jezero se nalazi u jednoj od **najdužih klisura u Evropi**.
- Đerdapska klisura je **kompozitnog sklopa** i sastoji se od **četiri suženja i tri proširenja**.
- Na Dunavu se smenjuju: **Golubačka klisura, Ljupkovska kotlina, suteska Gospodin vir, Donjemilanovačka kotlina, Veliki i Mali kazan, Oršavska kotlina i Sipska klisura**.

Morfološke karakteristike

- **Đerdapska klisura** je kompozitna, sastoji se od 4 klisure i 3 kotline, njena **ukupna dužina je oko 98,5km.**

Golubačka klisura – je prva u Đerdapskoj klisuri, njena dužina je **13,5km.** Strane klisure su strme i u njima se nalaze pećine i nekoliko kraških vrela. Dunav se posle ove klisure naglo širi i do 1.600m i postaje plitak.

Ljupkovska kotlina – je prva kotlina u Đerdapskoj klisuri, njena dužina je **12km.**

Gospodin vir – je druga suteska (suženje) u Đerdapu, dužine **11,5km.** Ovde se Dunav sužava na 260m. U ovom delu se nalazi i najveća rečna dubina u Evropi, -93m.

Donjemilanovačka kotlina – duga je **19km.,** najveća je kotlina u Đerdapu. Širina jezera u njoj dostiže 2.000m. U ovoj kotlini Dunav prima veliku pritoku, Porečku reku.

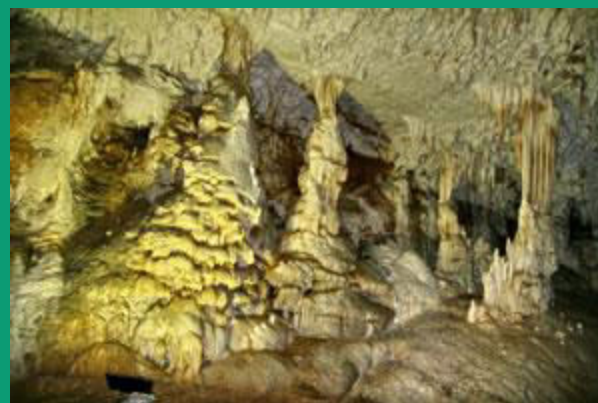
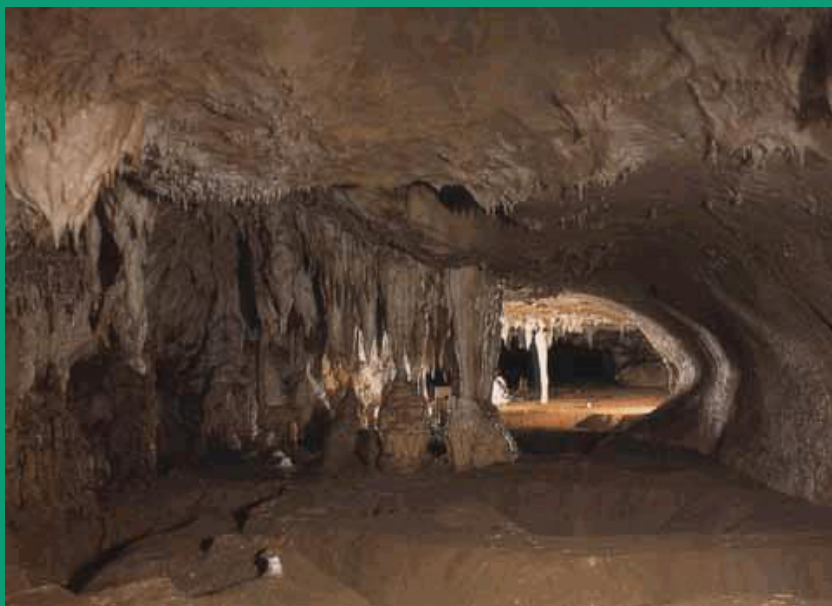
Kazan – treće suženje, dužine 20km. Čine ga dva suženja, Mali i Veliki kazan. Svoje ime je dobilo po mnogobrojnim vrtlozima, zbog kojih je voda bila nemirna i izgledala kao da ključa.

Oršavska kotlina – poslednja kotlina u Đerdapskoj klisuri, dugačka 16km. Na ovom mestu jezero prima reku Černu.

Sipska klisura – najnižvodnije suženje u Đerdapu, dugo 6,5km.

- NP Đerdap zahvata i kraške terene Severnog **Kučaja** i **Miroča** i zato se ovde nalazi veliki broj kraških oblika (jama, pećina i kraških vrela).
- Posebno se ističu **Rajkova pećina** kod Majdanpeka i **Ceremošnja** kod Kučeva.

Klimatske i hidrografske vrednosti

- Srednja letnje temperature su oko **22°C**, a srednje zimske oko **-0,6°C**.
  - Karakterističan vetar za ovo područje je **košava**.
  - Godišnja količina padavina je od **650-800mm**.
- Na celom toku Dunava izdvajaju se **tri celine**: gornji-alpski Dunav; srednji-panonski Dunav; i donji-pontijski Dunav.
- Najmanju širinu Dunav ima u **Malom kazanu - 180m**, a najveću u **Donjemilanovačkoj kotlini - 2.000m**.

Biljni i životinjski svet NP Đerdap

Zlatna paprat

Jorgovan

Kukurek

Hrast

Ris

Srna

Orao belorepan

Poskok

Mali kormoran

Kornjača

Kulturno-istorijske vrednosti

- **Lepenski vir** – je lokalitet koji se nalazi 14km od Donjeg Milanovca. Arheološkim istraživanjima pronađene su kamene skulpture, mnogobrojna staništa, alatke od kamena, nakit i grobovi koji svedoče da je čovek ovde bio prisutan već krajem VIII i početkom VII veka stare ere.
- **Golubačka tvrđava** – nalazi se na desnoj obali Dunava na ulazu u Đerdapsku klisuru. Sastoji se od 9 masivnih kula visine do 25m koje su međusobno povezane.

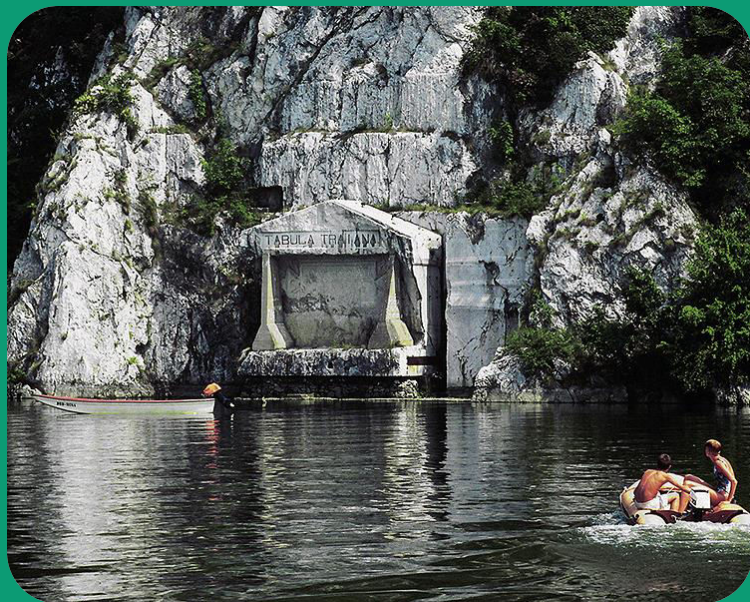
Голубачки град

- **Trajanova tabla** – natpis na tabli svedoči da je najtežu deonicu rimskog puta kroz stene klisure izgradio car Trajan.

- **Trajanov most** – istočno od Kladova sačuvani su ostaci ovog mosta.

- **Crkva Sokolica, manastir Gospodin vir**

Zone zaštite u NP Đerdap

✓ Prema Prostornom planu područja Nacionalnog parka Đerdap definisane su zone :

I (4,2% teritorije),

II (24% teritorije) i

III (71,8% teritorije) stepena zaštite.

• **Na području NP postoji 9 prirodnih rezervata i jedan predeo posebne vrednosti:**

- 1. Golubački grad**- memorijalni spomenik i stanište bukve, hrasta i graba
- 2. Bojana** – mezofilna zajednica sa orahom
- 3. Bosman** – geološko stanište sa očuvanom reliktnom florom i faunom
- 4. Čoka Njalta sa Pesačom** – stanište za preko 40 drvenastih vrsta
- 5. Lepenski vir** – arheološki značajno mesto
- 6. Greben – Boljetinsko brdo**, poznat kao Mali Kolorado – predstavlja kanjon Boljetinske reke i spomenik je geonasleđa,
- 7. Šomrda** – mešovite šume bukve, graba i jasena
- 8. Kameniti (ciganski) potok** – stanište autohtonih orahovih šuma
- 9. Tatarski vis** -
- 10. Veliki i mali Štrbac (Kazan)** – stanište divokoze i surog orla

✓ Veliki prirodni i antropogeni uticaji, doveli su do značajnih promena kada je u pitanju priroda Nacionalnog parka:

- izgradnja hidroelektrane „Đerdap”,
- intenziviranje ljudskih aktivnosti u šumi,
- Izgradnja naselja i nerešena infrastruktura

Oblici turističkih kretanja

U NP Đerdap razvijeni su sledeći **oblici turizma**:

- Nautički turizam,
- Izletnički turizam,
- Manifestacioni turizam,
- Omladinski turizam,
- Lovni turizam i
- Seoski turizam
- Tranzitni turizam

Materijalna baza turizma

- Od hotelskih kapaciteta izdvajaju se:

1. hotel “Lepenski vir” u Donjem Milanovcu,
2. hotel “Golubački grad” u Golupcu,
3. hotel “ Srebrno jezero” u Velikom Gradištu

(Izgradnjom HE Đerdap stvoreno je Srebrno jezero, dugo 14km.) i

4. hotel “Đerdap” u Kladovu.

